

ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛЛЫН САЙД,
ХУУЛЬ ЗҮЙ, ДОТООД ХЭРГИЙН САЙДЫН ХАМТАРСАН ТУШААЛ

2017 оны 03 сарын
27... ний/ны өдөр

Дугаар А.51.1/А.69

Улаанбаатар
хот

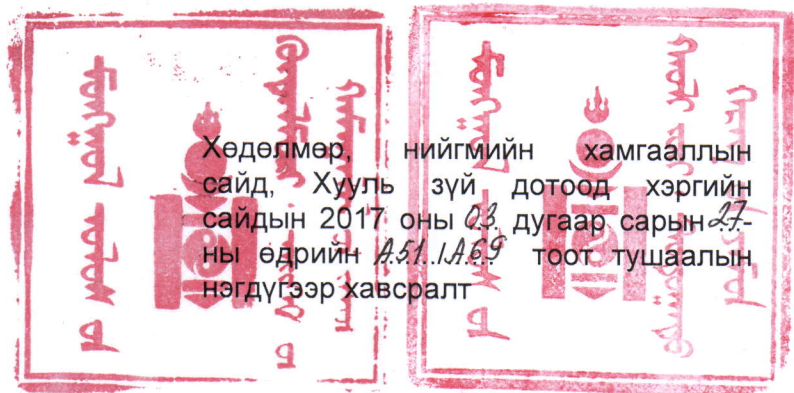
Журам батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь хэсэг, Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.3 дахь хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ НЬ:

1. "Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны бүрэлдэхүүн, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны журам"-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Энэ тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга /Г.Өнөрбаяр/, Хууль зүй, дотоод хэргийн яамны Төрийн нарийн бичгийн дарга /Г.Баясгалан/ нарт даалгасугай

ХҮҮХДИЙН ЭРХИЙН ХУУЛЬ ЗҮЙН ХОРООНЫ БҮРЭЛДЭХҮҮН, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь гэмт хэрэг, зөрчил үйлдсэн гэж сэжиглэгдэж, мөрдөн шалгагдаж байгаа, гэмт хэргийн гэрч, хохирогч болсон, ял шийтгүүлсэн, албадлагын арга хэмжээ авагдсан, зөрчил үйлдэж шийтгэгдсэн хүүхдэд үйлчилгээ үзүүлэх Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороо /цаашид хороо гэнэ/-ны бүрэлдэхүүн зохион байгуулалт, үйл ажиллагаатай холбоотой харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Хууль зүйн хорооны үйл ажиллагаанд энэ журам болон Монгол Улсын Үндсэн хууль, Хүүхдийн эрхийн тухай хууль, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль, бусад холбогдох хууль, тогтоомжийг мөрдөнө.

1.3. Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-д заасны дагуу аймаг дүүргийн Засаг дарга, тухайн орон нутгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хуралтай зөвшилцөн Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороог аймаг, дүүрэгт байгуулна. Сум дундын шүүх ажиллаж байгаа сумдад тус хороог байгуулан ажиллаж болно.

1.4. Хорооны хурлыг улирал тутам зохион байгуулах ба шаардлагатай тохиолдолд тухай бүр хуралдаж, шийдвэр гаргана. Шийдвэр нь хурлын тэмдэглэлээр баталгаажна.

Хоёр. Хорооны үйл ажиллагааны зарчим

2.1. Хороо нь үйл ажиллагаандаа дараах зарчмыг удирдлага болгоно.

2.1.1. хүүхдийн эрх, нэр төрийг хүндэтгэх;

2.1.2. хүүхдийн дээд ашиг сонирхолыг эн тэргүүнд ханган хамгаалах;

2.1.3. гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон хүүхэд болон гэмт хэргийн гэрч, хохирогч хүүхдэд үзүүлэх үйлчилгээ, туслалцаа, зөвлөгөө нь мэргэжлийн, чадварлаг байх;

2.1.4. хорооны үйл ажиллагаанд хүүхдийн болон хөндлөнгийн оролцоог хангах;

2.1.5. байгууллага болон хувь хүний нууцад хамаарахаас бусад асуудлаар хорооны үйл ажиллагаа олон нийтэд нээлттэй байх;

2.1.6. хүүхдийн хувийн халдашгүй байдлыг хүндэтгэж, нууцыг хадгалах;

Гурав. Хорооны нийтлэг чиг үүрэг

3.1. Хороо нь зөрчил, эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны үед болон дараагийн шатанд хохирогч, гэрч, хууль зөрчсөн хүүхдийн эрх ашгийг ханган хамгаална.

3.2. Хороо нь гэмт хэрэг үйлдэж, шүүхээс эрүүгийн хариуцлага /өсвөр насны хүнд оногдуулах ял, хүмүүжлийн чанартай албадлагын арга хэмжээ/ хүлээлгэсэн хүүхдийг холбогдох байгууллага /шүүх, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх/ -аас хүлээн авч дараах шаардлага хангасан зөвлөгөө, туслалцаа, дэмжлэгийг үзүүлнэ.

3.2.1. хүүхдийн нас биед тохирсон байх;

3.2.2. эрүүл мэнд, ёс суртахуун, сэтгэцийн онцлогийг харгалзах;

3.2.3. нийгэмд өөрийн байр суурийг олоход туслах;

3.2.4. боловсрол эзэмшүүлэх, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох;

3.2.5. үйлдсэн гэмт хэрэг зөрчлийн хор уршгийг нь ухамсарлуулах;

3.2.6. бусдад учруулсан хохирол гэм хорыг арилгахад хүүхдийг оролцуулах;

3.2.7. гэмт хэрэг үйлдэхэд хүргэсэн шалтгаан нөхцөлийг судлан, сөрөг нөлөөнөөс тусгаарлах;

3.2.8. хүүхдийн хүсэл сонирхолд нийцсэн байх;

3.3. Хороо нь хүүхдийг нийгмийн хэвийн амьдралд эргэн ороход туслах, дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор сургалт хүмүүжлийн тусгай байгууллагад хүмүүжиж байгаа тухайн аймаг, дүүргийн харьяат хүүхэдтэй эргэх холбоо тогтоон, сургалт хүмүүжлийн байгууллагатай хамтран ажиллана.

3.4. Хороо нь гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдон шалгагдаж байгаа хүүхдийг зөрчил, эрүүгийн хэрэг шалган шийдвэрлэх ажиллагааны сөрөг нөлөөллөөс хамгаалах, хөндийрүүлэх зорилгоор хууль сахиулах, прокурор, шүүхийн байгууллагатай хамтран ажиллана.

3.5. Хороо нь хүүхдийг зөрчил, эрүүгийн хэрэг шалган шийдвэрлэх үйл ажиллагааны сөрөг нөлөөллөөс хамгаалах дараах арга хэмжээг авна:

3.5.1. хууль зөрчсөн хүүхдэд шүүхээс оногдуулж болох баривчлах, цагдан хорих арга хэмжээг эцсийн арга хэмжээ болгон хэрэглэхийг эрмэлзэх;

3.5.2. өсвөр насны хүнийг түүний эцэг эх, хууль ёсны төлөөлөгчийн хяналтанд өгөх, хяналтандаа авсан этгээдийн эрх, үүрэг, хариуцлагыг тогтоож өгөх, бусад тохиолдолд хорооны даргын шийдвэрийг үндэслэх.

3.5.3. өсвөр насны хүний байцаалт нь эрүүдэн шүүх болон бусад хэлбэрээр хэрцгий, хүнлэг бусаар буюу хүний нэр төрийг доромжлон харьцаж шийтгэхээс ангид байх;

3.5.4. өсвөр насны хүний оюун ухаан нь гүйцэд хөгжөөгүй гэж үзвэл байцаалтанд сурган хүмүүжүүлэгч, нийгмийн ажилтныг заавал оролцуулах;

3.5.5. өсвөр насны хүнийг байцаах, шүүн таслах ажиллагаанд урьдчилан бэлтгэх, хэргийн оролцогчдын бүрэн оролцох боломжийг бүрдүүлэх, хүүхдийг байцаалтад дуудахдаа тэдгээрийн эцэг эх хууль ёсны төлөөлөгчөөр дамжуулан дуудах, байцаалтанд хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгчийг заавал оролцуулах ба өсвөр насны хүн ямар хэрэгт сэрдэгдэж байгааг тайлбарлаж өгөх;

3.5.6. хэргийн материалыг хүүхэд, эцэг, эх, хууль ёсны төлөөлөгчид хамтад нь танилцуулах эсхүл өсвөр насны хүнд хохирол учруулж болзошгүй тохиолдолд хэргийн материалыг танилцуулахгүй байж болно.

3.5.7. хүүхдийн хэргийг шалгах, хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад насанд хүрээгүй хүний эрх ашгийг хамгаалах, энэ талаарх хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих;

3.6. Хууль зөрчсөн хүүхдийг зөв зохистой хүмүүжүүлэх, төлөвшүүлэх зорилгоор хүүхдийн нөхцөл байдлын үнэлгээг үндэслэн дараах арга хэмжээг сонгон хэрэгжүүлнэ.

3.6.1. боловсрол, мэргэжил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, амьдрах ухаан, эрх зүйн анхан шатны мэдлэг олгох;

3.6.2. сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх, шаардлагатай тохиолдолд урт болон богино хугацааны сэтгэл заслын эмчилгээ хийх;

3.6.3. эцэг, эх, гэр бүлийн гишүүд, үе тэнгийнхэн, сургууль, хамт олонд нь зөвлөгөө өгөх, тогтмол хугацаанд уулзалт, ярилцлага зохион байгуулж, үр дүнг тооцох;

3.6.4. хорт зуршлаас ангижруулах эмчилгээнд хамруулах;

3.7. Хүүхдийн хэргийг шийдвэрлэхдээ хүүхдийн өмгөөлөгч, эцэг, эх, сурган хүмүүжүүлэгч, нийгмийн ажилтан, тухайн хүүхдийг сайн мэдэх бусад этгээдийг заавал оролцуулах боломжийг хангахын төлөө ажиллана.

3.8. Хууль зөрчсөн хүүхдийг дахин хууль зөрчихөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулна.

3.9. Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх дээрх чиг үүргээ хэрэгжүүлэхдээ хүүхдийн гэр бүл, оршин суугаа газрын баг, хорооны хамтарсан багтай байнгын харилцаа холбоотой байж, арга зүйн дэмжлэг үзүүлнэ.

3.10. Хууль зөрчсөн хүүхдийг хүмүүжүүлж нийгэмшүүлэх үйл ажиллагаанд бусад байгууллагуудыг татан оролцуулах, гэмт хэрэг, зөрчлийн шалтгаан нөхцөлийг арилгах талаар хамтран ажиллана.

Дөрөв. Хорооны бүтэц бүрэлдэхүүн, гишүүдийн үүрэг

4.1. Хороог тухайн шатны Засаг даргын Тамгын газрын Хууль зүйн хэлтсийн дарга ахална.

4.2. Хорооны дарга нь гишүүдийн ажил үүргийг хуваарилах, ажлын төлөвлөгөөг батлах, гүйцэтгэлийг хянах, хорооны хурлыг удирдах, тайлан мэдээллийг Иргэдийн төлөөлөгчдийн хуралд танилцуулах, шаардагдах төсөв санхүүжилтийг холбогдох байгууллагад танилцуулж шийдвэрлүүлэх, хууль тогтоомжид заасан бусад эрх үүргийг хэрэгжүүлнэ.

4.3. Хорооны гишүүнээр аймаг, дүүргийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын нарийн бичгийн дарга, аймаг, дүүргийн Шүүхийн Тамгын газрын төлөөлөл, аймаг, дүүргийн прокурор, сум дундын ахлах прокурор, Цагдаагийн газар/хэлтэс/-ын дарга, Боловсрол, соёлын газар/хэлтэс/-ын дарга, Эрүүл мэндийн газар/нэгдэл/-ын дарга, Хөдөлмөр, нийгмийн халамжийн газар/хэлтэс/-ын дарга, Монголын хуульчдын холбооны гишүүн өмгөөлөгч, хүүхэд, гэр бүлд үйлчилдэг төрийн бус байгууллагын төлөөлөл ажиллана.

4.4. Хорооны ажлын алба нь аймаг, дүүргийн гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага байх ба дараах үүргийг хүлээнэ. Үүнд:

4.4.1. хорооны өдөр тутмын үйл ажиллагааг төлөвлөх, зохион байгуулах шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангах;

4.4.2. хорооноос хүүхдэд үзүүлж буй үйлчилгээний чанар, үр дүнд хяналт тавих;

4.4.4. хорооны үйл ажиллагаа болон иргэд байгууллагаас гаргасан өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлттэй холбоотой мэдээллийг хүлээн авч хорооны дарга, хорооны гишүүдэд танилцуулах;

4.4.4. хорооны хурлын бэлтгэл ажлыг хангах, зохион байгуулах, холбогдох баримт бичгийн төслийг боловсруулах, албажуулах, сурталчлах, хорооны албан хэрэг хөтлөлт, шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавих;

4.4.5. хорооны гишүүд болон хамтран ажилладаг байгууллагын албан хаагчдыг чадавхижуулах ажлыг зохион байгуулах;

5.4.6. аймаг, дүүргийн гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны байгууллага өөрийн дэргэд гэмт хэрэгт холбогдож болзошгүй хүүхдэд тусламж үзүүлэх байртай байна.

4.5. Аймаг, дүүргийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын Нарийн бичгийн дарга дараах үүрэг хүлээнэ.

4.5.1. хорооны үйл ажиллагааг орон нутгийн хүүхдийн зөвлөл, хүүхдийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөлийн үйл ажиллагаатай холбох, хамтран ажиллах боломжоор хангах;

4.5.2. хорооны үйлчилгээнд хамаарч буй хүүхдийн талаар Иргэдийн төлөөлөгчдийн хуралд хороог төлөөлж асуудал дэвшүүлж, шийдвэрлүүлэх;

4.5.3. хорооны хуралд оролцож санал гаргах, үйл ажиллагаанд хяналт, үнэлгээ хийх, хорооны тайлан мэдээ хүлээн авах, хорооны бодлого,

чиглэлийг Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын бодлого, шийдвэр, хөтөлбөр, төлөвлөгөө, төсөвт тусгах;

4.6. Шүүхийн Тамгын газрын төлөөлөл дараахь байдлаар оролцоно.

4.6.1. хүүхдийн хэргийг дагнан шийдэх шүүгчийг томилон ажиллуулахад дэмжлэг үзүүлэх, хүүхэд оролцсон хэргийг шуурхай шийдвэрлэх боломжийг бүрдүүлэх;

4.6.2. хүүхдийн хэргийг хянан шийдвэрлэх явцад хүүхдийн нэр төр, эрхийг хүндэтгэн үздэг харилцаа, ёс зүйг шүүхийн орчинд төлөвшүүлэх, хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдийн эрхийн талаар мэргэшүүлэх, хүүхдийн хэргийг хянан шийдвэрлэдэг дагнасан хуульчийг бэлтгэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

4.6.3. хүүхдийн асуудлаар гарсан шүүхийн шийдвэрийг хороонд сар тутам гаргах, мэдээлэх;

4.7. Аймаг, дүүргийн прокурор, сум дундын ахлах прокурор нь хорооны үйл ажиллагаанд дараахь хэлбэрээр оролцоно.

4.7.1. Прокурорын шатанд байгаа хүүхэд оролцсон, хохирсон гэмт хэрэг, хэргийн шийдвэрлэлтийн талаарх мэдээллээр хороог хангах;

4.7.2. хүүхдийн хэргийг дагнан шийдэх прокурорыг томилон ажиллуулахад дэмжлэг үзүүлэх, хүүхэд оролцсон зөрчил, хэргийг шуурхай шийдвэрлэх боломжийг бүрдүүлэх;

4.7.3. хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд хүүхдийн эрхийн зөрчил гаргуулахгүй байхад анхаарч хяналт тавих, хүүхдийг саатуулах, баривчлах, хорих арга хэмжээг хамгийн эцсийн арга хэмжээ болгон хэрэглэхийг эрмэлзэж ажиллах;

4.7.4. хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны үед хүүхдийг эрүү шүүлт, хүнлэг бус харилцаанаас хамгаалах;

4.8. Цагдаагийн газар/хэлтэс/-ын дарга дараахь үүрэг хүлээнэ.

4.8.1. хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдийн талаарх мэдээллээр хороог хангах;

4.8.2. хүүхэд оролцсон хэргийг бүртгэх, мөрдөн байцаах ажиллагааг хүүхдэд ээлтэй орчинд явуулах, хэргийг шуурхай шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

4.8.3. хүүхдийн эрхийн мэргэшлийн сургалтад хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч нарыг тогтмол хамруулах, хүүхдийн эрхийг хүндэтгэх, ёс зүйтэй харилцааг албан хаагч нарт төлөвшүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

4.8.4. хууль зөрчсөн хүүхдийг дахин гэмт хэрэг үйлдэх, зөрчил гаргахаас урьдчилан сэргийлэх талаар хороотой хамтран ажиллах;

4.8.5. насанд хүрээгүй хүүхдийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажил хариуцсан мэргэшсэн цагдаагийн ажилтныг томилон ажиллуулах;

4.9. Монголын хуульчдын холбооны гишүүн өмгөөлөгч дараахь үүрэг хүлээнэ.

4.9.1. хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцогч хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдийг төлөөлж холбогдох байгууллагад санал, хүсэлт, гомдол гаргах, хүүхдэд тулгарч буй асуудлаар хороог мэдээллээр хангах;

4.9.2. хүүхдийн хэргийг шуурхай шийдвэрлэхийн тулд өөрөөс шалтгаалах бүх арга хэмжээг хуульд заасан үндэслэл, журмын дагуу авч хэрэгжүүлэх;

4.9.3. шүүх ажиллагаанд оролцох, хороог мэдээллээр хангах, цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал гаргах;

4.10. Боловсрол, соёлын газар/хэлтэс/-ын дарга дараах үүрэг хүлээнэ.

4.10.1. Ерөнхий боловсролын сургуульд сурдаг хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдийн талаар мэдээллийг хороонд ирүүлэх;

4.10.2. Ерөнхий боловсролын сургуульд суралцаж байгаа хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдийн хэргийн болон хувийн нууцыг хадгалах, боловсролын үйлчилгээнд тасралтгүй хамрагдах, ялгаварлан гадуурхагдахгүй байх нөхцлийг бүрдүүлэх;

4.10.3. боловсролын нийгмийн ажилтныг хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхэдтэй ажиллах нөхцөл боломжоор хангах;

4.10.4. сургуулиас гарсан, хасагдсан, завсардсан, бичиг үсэг мэдэхгүй хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдэд боловсрол олгох ажлыг зохион байгуулах;

4.10.5. багшийн ажлыг дүгнэх, үнэлэх шалгуур үзүүлтэд хууль зөрчсөн хүүхдийг анги хамт олонд нь нэгтгэх, хүмүүжүүлэх, нийгэмшүүлэх хүчин зүтгэлийг тусгаж, хэрэгжүүлэх;

4.11. Эрүүл мэндийн газар/нэгдэл/-ийн дарга дараахь үүрэг хүлээнэ.

4.11.1. хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдэд шаардлагатай эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг хүргэх ажлыг зохион байгуулах;

4.11.2. эмч, эмнэлгийн ажилтнууд хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдэд эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээг хүүхдийн эрхийг хүндэтгэсэн, ёс зүйтэй, мэргэжлийн өндөр түвшинд хүргэх ажлыг зохион байгуулах;

4.11.3. хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдийн эрүүл мэндийн байдлын талаар шаардлагатай мэдээллийг цагдаагийн байгууллагад шуурхай хүргэх.

4.12. Хөдөлмөр, нийгмийн халамжийн газар/хэлтэс/-ын дарга дараахь үүрэг хүлээнэ.

4.12.1. хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдийг мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтанд хамруулах, ажилтай болоход туслах;

4.12.2. хууль зөрчсөн, хохирогч өсвөр насны хүүхдийн эцэг эх, ар гэрийн хүмүүсийг ажил, мэргэжилтэй болоход дэмжлэг үзүүлэх;

4.12.3. сургалт хүмүүжлийн байгууллагаас суллагдсан орон гэргүй өсвөр насны хүүхэд, түүний гэр бүлийг орон байраар хангах, нийгмийн халамжийн дэмжлэг, туслалцаанд хамруулах;

4.12.4. хүүхэд, гэр бүлд үйлчилдэг төрийн бус байгууллагын төлөөлөл хууль зөрчсөн, гэрч хохирогч хүүхдэд шаардлагатай тохиолдолд нийгэм сэтгэл зүйн үйлчилгээг мэргэжлийн түвшинд шуурхай хүргэх, холбон зуучлах үүрэг хүлээнэ,

Тав. Хууль зөрчсөн, гэрч, хохирогч хүүхдэд үзүүлэх туслалцаа, үйлчилгээ

5.1. Хороо нь хууль зөрчсөн хүүхдэд дараахь туслалцаа, үйлчилгээг үзүүлнэ.

5.1.1. хууль зөрчсөн хүүхдийн мэдээллийг цагдаагийн байгууллага болон бусад этгээдээс хүлээн авсны дараа нэн даруй хууль зөрчсөн хүүхэд болон түүний хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгчтэй уулзах уулзалтыг зохион байгуулах;

5.1.2. нөхцөл байдлын үнэлгээ хийх;

5.1.3. өмгөөлөгчөө сонгох боломжгүй, өмгөөлөгч авах төлбөрийн чадваргүй нь тогтоогдвол Монголын хуульчдын холбоо болон бусад холбогдох байгууллагад хандан өмгөөлөгчөө сонгох эсвэл томилуулах, Хууль зүйн туслалцааны төвд хандан улсын өмгөөлөгч авах боломжоор хангах;

5.1.4. нөхцөл байдлын үнэлгээг үндэслэн хууль зөрчсөн хүүхэд, түүний эцэг эх, хамтарсан баг бусад оролцогчтой ажиллах төлөвлөгөө боловсруулах;

5.1.5. хохирогчоос уучлалт гуйх, хохирогчтой эвлэрэх ажиллагааг зохион байгуулах, зөрчил гэмт хэргийн улмаас хохирогчид учруулсан хохирол гэм хорыг хүүхэд, эцэг эх, хууль ёсны төлөөлөгчийн дэмжлэгтэйгээр төлж барагдуулах ажлыг зохион байгуулах;

5.1.6. хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцох хэлмэрч, орчуулагч, багш, сурган хүмүүжүүлэгч, нийгмийн ажилтан, хүүхдийн эрхийн ажилтантай холбоо тогтоож оролцуулах;

5.1.7. хууль зөрчсөн хүүхдийн буруу зан үйлийг засах, хичээлийн хоцрогдлоо арилгах, нийгэмших, өөрийгөө хөгжүүлэх, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, эрүүл мэндийн үйлчилгээ авах зэрэг тухайн хүүхдийн сэтгэл зүй, боловсрол, эрүүл мэндийн хэрэгцээ шаардлагад нийцсэн тусламж, үйлчилгээнд хамруулах;

5.1.8. хууль зөрчсөн хүүхдийн хувийн байдлын талаар хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд шаардлагатай тодорхойлолт, батлан даалтын саналыг Цагдаа, Прокурор, Шүүх байгууллагад гаргаж өгөх;

5.1.9. хэрэг хянан шийдвэрлэх явцад хууль зөрчсөн хүүхдийн эрх, ашиг сонирхол зөрчигдсэн тухай гомдол саналыг хүлээн авах, гомдлын мөрөөр

хүүхдийн эрх ашгийг хамгаалах эрх бүхий этгээдийг томилон хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцуулж, хүүхдийн эрх ашгийг хамгаалах арга хэмжээ авах;

5.2. Хороо нь гэмт хэргийн хохирогч хүүхдэд дараахь туслалцаа, үйлчилгээг үзүүлнэ.

5.2.1. хохирогч хүүхдийн мэдээллийг цагдаагийн байгууллага болон бусад этгээдээс хүлээн авсны дараа хохирогч хүүхэд болон түүний хууль ёсны төлөөлөгч, өмгөөлөгчтэй уулзах уулзалтыг нэн даруй зохион байгуулна.

5.2.2. сум, хорооны нийгмийн ажилтны хийсэн нөхцөл байдлын үнэлгээнд тулгуурлан хохирогч хүүхэд, түүний эцэг эх, хамтарсан баг, бусад оролцогчтой хамтран ажиллах төлөвлөгөө боловсруулах, нийгэм сэтгэл зүйн, эрүүл мэндийн, хууль эрх зүйн болон бусад шаардлагатай үйлчилгээ, зөвлөгөө, туслалцаа үзүүлэх ажлыг зохион байгуулах;

5.2.3. хохирогчтой эвлэрэх ажиллагааг зохион байгуулахад хохирогчийг ямар хэлбэрээр, хэзээ, хэрхэн оролцуулах талаар хохирогч түүний хууль ёсны төлөөлөгч, шаардлагатай гэж үзвэл өмгөөлөгч бусад этгээдүүдийг оролцуулан зөвлөлдөж шийдвэр гаргах;

5.2.4. зөрчил гэмт хэргийн улмаас хохирогчид учруулсан хохирол гэм хорыг хууль зүйн дагуу барагдуулах, чухал шаардлагатай эмчилгээ, үйлчилгээний төлбөрийг урьдчилан гаргуулах ажлыг зохион байгуулах;

5.2.5. хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцогч сэтгэл зүйч, хэлмэрч, орчуулагч, сурган хүмүүжүүлэгч нийгмийн ажилтан, хүүхдийн эрхийн ажилтантай холбоо тогтоож хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг хүүхдэд хүндрэл бэрхшээлгүй шуурхай явуулах ажлыг зохион байгуулах;

5.2.6. хохирогч хүүхдээс байцаалт мэдүүлэг авах, хохирогч хүүхдийг шүүх хуралд оролцуулах тусгай нөхцөл боломжийг бүрдүүлсэн орчныг бий болгох асуудлаар цагдаа, прокурор, шүүх байгууллагатай хамтран ажиллах;

5.2.7. өмгөөлөгч авах хүсэлтэй, төлбөрийн чадваргүй хохирогч хүүхдийн эрхийг хангах асуудлаар хорооны хуралд санал оруулж шийдвэр гаргуулах;

5.2.8. Гэрч, хохирогчийг хамгаалах тухай хуульд заасан хамгаалалтын арга хэмжээг хохирогч хүүхдэд авах шаардлагатай тохиолдолд хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.1-т заасан хамгаалалтыг хэрэглэх тухай хохирогч хүүхэд, түүний хууль ёсны төлөөлөгчийн хүсэлт, эсвэл өмгөөлөгч, мөрдөгч, прокурор, шүүгчийн саналыг бичгээр гаргуулах ажлыг зохион байгуулах;

5.2.9. хэрэг хянан шийдвэрлэх явцад хохирогч хүүхдийн эрх ашиг зөрчигдсөн тухай гомдол саналыг хүлээн авах, гомдлын мөрөөр хүүхдийн эрх ашгийг хамгаалах эрх бүхий этгээдийг томилон хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцуулах, хүүхдийн эрх ашгийг хамгаалах арга хэмжээ авах;

5.3. Хороо нь гэмт хэргийн гэрч хүүхдэд дараах туслалцаа, үйлчилгээг үзүүлнэ.

5.3.1. гэрч хүүхдийн мэдээллийг цагдаагийн байгууллага болон бусад этгээдээс хүлээн авсны дараа гэрч хүүхэд болон түүний хууль ёсны төлөөлөгчтэй уулзах уулзалтыг зохион байгуулах;

5.3.2. сум, хорооны цагдаа болон нийгмийн ажилтан нь гэрч хүүхэд, түүний хууль ёсны төлөөлөгчтэй уулзаж, хорооноос гэрч хүүхэдэд үзүүлж болох үйлчилгээ, зөвлөгөө, туслалцааг танилцуулж, хамтран ажиллах боломжийг санал болгох;

5.3.3. гэрч хүүхэд, түүний хууль ёсны төлөөлөгчид хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа болон гэрч хүүхэд, түүний хууль ёсны төлөөлөгч энэ ажиллагаанд ямар эрх, үүрэг, хариуцлагатай оролцох талаар хууль зүйн зөвлөгөөг өгөх;

5.3.4. Гэрч хохирогчийг хамгаалах тухай хуульд заасан хамгаалалтын арга хэмжээг гэрч хүүхэд авах шаардлагатай нөхцөл байдал үүссэн талаар хүүхэд, түүний хууль ёсны төлөөлөгч хүсэлт гаргавал хороо холбогдох албан тушаалтанд холбон зуучлах;

5.3.5. гэрч хүүхэд, түүний хууль ёсны төлөөлөгч нь хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад хүүхдийн эрх, ашиг сонирхол, хувийн халдашгүй байдал зөрчигдсөн, хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, өмгөөлөгчийн зүгээс ёс зүйн зөрчил гаргасан, эрх ашгийг хохироосон зэрэг хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны сөрөг нөлөөллийн талаар хороонд гомдол гаргасан тохиолдолд хороо хүүхдийн эрх ашгийг хамгаалахаар хуульд заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх;

5.3.6. гэрч хүүхдийн эрх, ашиг сонирхол хууль ёсны төлөөлөгчтэй зөрчилдсөн нь тогтоогдсон тохиолдолд хорооноос хүүхдийн эрх ашгийг төлөөлөн хамгаалах эрх бүхий этгээдийг томилуулах, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцуулах ажлыг зохион байгуулах;

5.3.7. хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд оролцогч сэтгэл зүйч, хэлмэрч, орчуулагч, сурган хүмүүжүүлэгч, нийгмийн ажилтан, хүүхдийн эрхийн ажилтантай холбоо тогтоож хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг хүүхэдэд хүндрэл бэрхшээлгүй шуурхай явуулах ажлыг зохион байгуулах;

5.3.8. гэрч хүүхдээс байцаалт мэдүүлэг авах, гэрч хүүхдийг шүүх хуралд оролцуулах тусгай нөхцөл боломжийг бүрдүүлсэн орчныг бий болгох асуудлаар цагдаа, прокурор, шүүх байгууллагатай хамтран ажиллах;

5.4. Хорооноос үйлчилгээ авч буй хүүхэд бүрийн оршин суух сум хорооны хамтарсан багтай хамтран төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлэн, үр дүнг тооцно.

5.5. Эцэг эх гэр бүлийн гишүүд, үе тэнгийнхэн, сургууль, хамт олонд зөвлөгөө өгөх, тогтмол хугацаанд уулзалт, ярилцлага зохион байгуулж, үр дүнг тооцно.

5.6. Хороо нь хууль, зөрчсөн болон гэрч, хохирогч хүүхдийн хэрэг, хувийн мэдээлэл, хорооноос үзүүлсэн үйлчилгээг агуулсан хувийн хэргийг хүүхэд бүр дээр нээх, баримтжуулах, хадгалах, үйлчилгээ үзүүлж дууссаны дараа хорооны бүртгэл

мэдээллийн санд шаардлагатай мэдээллийг оруулж, хувийн хэргийг хүүхэд түүний хууль ёсны төлөөлөгчид хүлээлгэн өгнө.

5.7. Хууль зөрчсөн болон гэрч, хохирогч хүүхдийн мэдээллийг бүртгэх, мэдээлэх хүүхдийн гэмт хэргийн шалтгаан нөхцөлийг тогтоож, түүнийг арилгах, дахин гаргахгүй байх арга хэмжээг авах талаар орон нутаг дах төрийн захиргааны болон хуулийн байгууллагуудтай хамтран ажиллана.

Зургаа. Хорооны үйл ажиллагааны хяналт

6.1. Хорооны үйл ажиллагаанд хууль зүй, дотоод хэргийн болон хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Хүүхдийн төлөө үндэсний болон орон нутгийн зөвлөл хяналт тавина.

6.2. Хороо нь энэ журмын 6.1-д дурдсан байгууллагуудад үйл ажиллагааныхаа тайланг хагас жил тутам хүргүүлнэ.

Долоо. Бусад

7.1. Хууль зүйн хорооны үйл ажиллагаанд шаардлагатай төсвийг орон нутгийн төсөвт тусгаж, хэрэгжүүлнэ.

7.2. Журам зөрчсөн байгууллага, албан тушаалтанд Захиргааны хариуцлагын тухай хуулийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

-----000-----